

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésnek a pontosan és jutányosan közöltetik.

Az elkésteknek még teljes számú példányai szolgálhat testvér lapjaiból mind Budapesten, mind posta útján a szerk.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Kinevezések, és előléptetések; meyerendszer általánosan II; a nádori bíróság ülésel Debreczenben. Budapesti napló. Törvényhatóságok: Bácsmege közgyűlése, tisztújítási tükör Zala megyéből; Óbuda magyarosodás tekintetében; kikötői alapkötetével Segniában. Erdélyi országgyűlés.)

Külföld. (Portugália, Spanyolország, Anglia.)
Értesítő.

MAGYARORSZAG és ERDÉLY.

Őcs. s. ap. kir. felsége a sopronyi társas káptalanban köv. kanonokokat u. m. Taubert Ferencet olvasó, Mních Ferencet éneklő- és Gruber Ferencet ör. kanonokká; továbbá Varga István ungvári plebánost a szatmári püspökségben ungi főesperessé; végre Maria Sevičh Béla verbovszkoji plebánost a novii káptalan kanonokjává kinevezni legkegy. méltóztatott.

Loydl Mihály moldovai bányagondnok bányamérnök, Ivackovicz Mátys kir. bányagondnok moldovai bányagondnokká, Ruth Ferenc kir. bányagondnok pedig oraviczai kir. bányagondnokká lón érdemesítve.

Szathmáry László, zsolnai k. sőtárnok f. évi jun. 18. meghalálozott.

Megye-rendszer általánosan II.

Municipium Az újabb kor politikai irodalma legkitünőbb bajnokai majd mindnyájan vetélkedve igyekeztek jellemezni 's végtelen előnyeiket kimutatni a municipális rendszernek, az elemi polgárzatoknak. Mindenki megvallja, hogy a municipium az alkotmányos élet fő principiuma. Azért annak, ki valamely rendszernek a fenálló institutiókali összevetésében fáradoz, jó municipális rendszer hiányában — lehetetlen nem éreznie az átmenet, öszszekötés, megalapítás és gyökereztetés bajosságát. Ez oka a nem méltatlan elogiumnak 's ezekből nem volna bajos megtámadott meyerendszerünk ótmára a legmagasztalóbb kifejezéseket kölcsönözni 's felhasználni. Miután azonban a meyerendszer megtámadói — jóllehet többnyire oly oldalról teszik ostromlásukat, melyek a megye-rendszert elvontan nem sérthetik, mégis — a gyakori megtámadások, a vizsgálások mohón tett felhasználása, helyettök más eszményi tökéletességű institutiókali kecsesítés 's így az elméleti felzárkózása által már is megrendítettett az abban helyzett bizodalom, el annyira, hogy némelyek annak teljes megsemmítését 's mások annak a megsemmítéssel majd egészen rokon értelmű átalakulását ohajják. Valóban alig érhetné hazánkat súlyosabb csapás, mint azon homály, mely késő megbánásig feledtetné velünk, miként meyerendszerünk: nemzetiségünk 's alkotmányosságunk egyedüli mentő sajkája.

Vegyük vizsgálat alá az ostrom főbb pontjait.

A „Reform“ tisztelt szerzőjét mindjárt munkája első füzetében azon fallaciára vezető ösvényen találjuk, miként gyakorlatiról az elméletre, realról az eszményre teszen következtetéseket. E' szerint a meyerendszert, a' mint az van, oly centralisatióval veti öszsze, minő még sehol sem létezett 's nem is létezik. Azon rendszer aztán az ö szüntelen, eszményi felé sovárgó vágyait ki nem elégíthetvén, mint teljesen elvetendő, legkisebb elméleti elemzésre sem méltatik. Holott az eszméknek oly módoni öszszvetésében, a' hiányok bármily halmaza, a' vizsgálások bármily legioja csak a' rendszer helyes alkalmazása, nem pedig elvontan a' rendszer jósága ellen bizonyítanak. — Soha ily tárgy iránt tisztába nem jöhet az, ki valamely institutio káros kinövését magával az institutio lényegével öszszzevarja. Mert ha szinte a' legvilágosabban bizonyíthatnák is, miként „jelen megyei szerkeze tükkel a' reform mezején tovább haladni lehetetlen“ még abból nem következnek, hogy a' haladás javított meyerendszerünk mellett is lehetetlen legyen. „A' mi jó, az jó marad függetlenül a' vizsgálásoktól.....“ mond Sismondi — a' legjobb elvek a' legszentebb institutiók mind adhattak vétekre alkalmat. — Valóban ha mind azt elvetnők, a' mivel vizsgálások történetek, úgy saját valónkra nézve is az ascetika búskomor tanaihoz kellene folyamodnunk 's például a' szem botránykozgatására — betűszerinti értelemben kellene vennünk az „erueum“ szóval kifejezett vakító expedienst. Szükséges tehát mindenek fölött minden dolgot kettős, t. i. elméleti és gyakorlati oldaláról fogni fel. Ezen kétoldalu felfogás a' dolgok megbírálásában igen nagy fontosságu; mert csak ez képes szétoszlalni elmélkedésben az elfogultságot. — Mi, megye-

szerkezetünk minden káros kinövéséi dacára — magát az institutio lényegében — igen üdvösnek nyilvánítjuk 's az ellene tett állítások ellenében igyekezendünk bizonyítani, hogy az államunk oly történeti alapja, mely nélkül nálunk alkotmányos haladás nem is képzelhető — et cela tranche la question. Annyival inkább szükséges ezt minden oldalról felvilágosítani, mennyivel bizonyosabb, hogy ez alkotmányunk valódi létalapját teszi.

B. E. szerint is „Mindent, mit szabadságunkból megtartánk, nemzetiségünk töredékét, szebb napjaink emléket, mindent egy szóval, minek mint nemzet, még birtokában vagyunk, megyei rendszerünkben tartottuk fen eddig. Ez volt paizsa alkotmányunknak három századon át....“ E' lelkesítő szavakhoz bajoson adhatna valaki nagyobb, mint épen a' nemes báró, midőn alább így nyilatkozik: „egy negyed század óta e' haza nagy előlépéseket tett már politikai érettségében; közéletünk csaknem minden ágában, több józan felfogást találunk, mint annak előtte.“ Mind ez úgy a' mult több szomorú századon át — mint jobb kilátásokra jogosító jelen annyi gyarlóság alatt roskadozó meyerendszerünk követkevényei, miután eddig alkotmányos életünk majd egészen e' rendszeren nyugodt, nem értjük azon logikát, mely az ebből közvetlenül következő tanulságot vonja le. „Ideje tehát felhagyni a' túlzó magasztalással; mellyel eddig helyhatóság szerkezetünkéről szoltunk.“ Véleményünk szerint a' „túlzó magasztalásnak“ soha nincs ideje, de a' magasztalás idejét soha semmi tárgyra nem vélnők inkább jelen lenni, mint midőn valamely institutio mellett az idézetekhez hasonló 's a' tárgyat méltán illető lelkesítő szavakat hallhatunk. —

Mi a' megye-rendszer fölötti discussio homályának főokát az említettekben találjuk. B. E. ellenben azt főként abban véli rejteni: „hogy a' megye municipiumnak nevezetett.“ Ez az ostromlás másik oldala, de ez egyszersmind a' tévedés második forrása. Ha helyes a' t. b. értelmezése, miszerint „a' municipium oly név, melly kisebb társaságoknak adatott, 's így municipális szerkezet alatt széles e' világon nem értetik más, mint azon politikai intézetek öszszege, mellyek szerint ily kisebb testületeknek mind belső kormánya, mind közállományhozi viszonyai rendeztetvék,“ úgy valóban nincs mit bámolni, hogy a' megye municipiumnak nevezetett. Ezen értelmezés szerint az valódi municipium, ha csak a' „kisebb társaság“ fogalma által nem hagyjuk magunkat megzavartatni; de akkor a' nagyobb városok szinte nem volnának municipiumok; 's a' dolgot a' szám határozná el. Ha pedig igaz az, mit B. E. állít, „hogy a' megyei szerkezetben a' néven kívül alig van valami a' helyhatóság fogalmából“ úgy a' fenebbi értelmezés a' lehető legképtelenebb, ugyanis a' megye-szerkezet alá teljesen beillik. Hogy azonban nem oly könnyű ezt azon fogalom alól száműzni, kitünik abból is, hogy maga a' tisztelt reformer is „municipális szerkezetünk“ nevezetéről bajoson tud leszokni és számos helyen a' megye ellen „municipális szabadság“ „municipális függetlenség“ „községi rendszer“ egy szóval a' municipium megtámadtatásával harcol 's czáfol gyanánt állítja, hogy „minden municipium aristokratia bölcsője.“

Mi tehát mégis tulajdonképen a' megye?

Mielőtt annak elemzésére térnénk át: mik a' mi megyeink? szükséges megvizsgálni előbb: mi a' megyeszerkezet, mint politikai institutio, lényegében?

A' községi szerkezet fontossága mindenek előtt világos levén, azt mint általánosan elfogadott tényt veszszük. Ezekre vonatkozólag pedig azt mondja Barante „ha a' józan ész 's tapasztalástól kérünk tanácsot, meg kell győződünk, hogy semmi jól rendezett, teljes és tartós a' községi érdekek körül nem lehet, hol azok egy tartományi azaz departementális középpontban nem egyesítetnek.“ Nekem úgy látszik valóban, mintha ennek bizonyíthatása valódi szószaporítás volna. Ugyanis mit érhetnek a' községek, ha nincs oly institutio, melly őket közelebb érintkezésbe hozhassa 's melly lépcső gyanánt szolgáljon az egyszerű helyhatóság és a' nemzeti közérdekek között. Az igen apró 's egyenetlen phalangeokba oszlott párttöredékek elvesztik szemek elől a' közérdeket 's a' községek polgárai, a' politikai élet ezen atomjai, igen keskeny látókörhöz szoknak, hogy sem abból szem előtt tarthatnák a' közházat,

Erre vonatkozólag tehát inkább csak az lehet kérdés: ha vajjon az ily tartomány, departement vagy megye stb. ügyei jobban lesznek é rendezve, ha azoknak községi szerkezet adatik repraesentatiói és tanácskozási joggal 's minden esetre azon korlátozással, hogy az ily öszszes hatósági szerkezet a' nemzetben a' rend és szabadság szellemét, a' haladás és organikai fejlődés kellékét ne veszélyeztesse. És e' kérdésre Baranteal szinte azt találjuk 's a' tapasztalással szövetkezett józan ész maga bizonyítja: „hogy minden gazdászati legjobban azok által intéztetik el, kiket az legközelebről érdekel.“ A' törvényhozás, minden aprólékos részletbe nem bocsátkozhatik 's minden egyes hatóság ügyeit részletesen nem kormányozhatja. Ott pedig, hol azt teszi, minden egy Aristocratie d' affaires zsarnoksága alatt van, ott a' törvényes közigazgatás jóságát biztosító minisiteri felelősség üres hang, mert ott, hol az alárendelt ügyvivők 's agensek nincsenek a' helység ellenőrsége alatt, azok sokkal függetlenebbek, mint főnökeik. — A' közigazgatási despotia ellen nincs más garancia, mint jó megye-rendszer. — X

Már ha a' megyének községi szerkezet adatik — az nem egyéb, mint municipium. Hajdan a' rómaiaknál, minden város Civitas vagy polgárzatnak nevezetett 's ugyan e' kifejezéssel éltek az egész államny megnevezésében, és méltán, mert egy államny 's egy város szerkezetében 's kormányzatában igen nagy hasonlatosság van. Így a' megye-szerkezetben is minden lényeges tulajdonság közös lehet az egész község szerkezetével. Midőn tehát a' megye-rendszer mint megye-rendszer mellett oly előnyök hoztak fel, mellyek a' municipális rendszert általánosan — azaz úgy az egyszerű mint öszszetett hatósági szerkezetet illetik, — senki magát oly egyszerűn, minden valódi ellenek nélkül e' jog használatától elutasítani nem engedheti.

Minden status több kisebb nagyobb elemi polgárzattól egyesül, mellynek minden elemében teljes homogeneitás van. Minden község egy kis status 's minden ország egy nagy municipium. Confoederatiók nemesek városok 's községekből állanak elő. Helységi érdekek, közigazgatási viszonyok, nyelv, szokások, törvény 's vallás 's főként a' történet 's annak emlékei, a' hajdani dicsőség, vagy tán kiállott szenvedések emléke nemesek egyes községek lakosait köthetik egybe, hanem olykor egy kerület, megye, egy völgy, egy kisebb vagy nagyobb fejedelemiség is, 's mihelyt az ilyekben megvan az élet, egység, politikai organisatio, meg az egység 's függetlenség szeretete, mint a' szövetkezhetés elkerülhetlen feltételei, azonnal ily testület nem egyéb, mint hatóság, municipium. Szükségtelen említeni, hogy ily akár egyszerű akár öszszetett hatóság belorganisatiója igen különböző lehet. Fő kellék benne az egység, 's hogy helységi érdekei igazgatásában autonómiával bírjon. Fog e' aztán abban az egyesek befolyása elég terjedelmes, az érdekek képviselése aránylagos lenni stb. az már a' belorganisatio kérdéséhez tartozik. —

A' tárgy figyelmes elemzése szükségessé teszi azon kérdés eldöntését is: minő viszonyban áll a' helyhatóság az államnyal? Elvontan ugyan úgy áll, mint rész az egészhez; de már öszszesen a' kötelekek erkölcsiékké válnak, 's az arány, vagy is inkább viszony olyanná lesz, milyben az egyed áll az elemi polgárzathoz. Az ember jog szerint soha sem szünhetik meg önczélú lenni 's az elemi polgárzat is, mint erkölcsi személy, önczélúsággal bír, következőleg rendeltetése: önkormányzat által eszközölni boldogságát. Az ily belszerkezetnek, vagy is az egyedi érdekeknek az általános közérdekekkel kiegyenlítése, úgy szinte a' qualificatiók, gyűlések, választások idejének módjának stb. meghatározása az államny általános törvényhozás a' teendői közé tartozik. Ezek után az igazgatásra felügyelni, jövedelmek mire fordítását ellenőrzni: a' közkormány gondjai közé számláltnak. De mint fennebb is mondatott: vezetni, őrzni, felügyelni csak ezek a' kormány tulajdonitványai. Ezekből önként következnek: hogy oly államnyban, hol szabad helyhatóság szerkezet nincs, mind a' törvényhozás mind a' kormány legszentebb kötelessége minden lehető intézkedéssel a' népet oda mivelní, vagy inkább oda minősíteni (qualificálni,) hogy az egy, a' status főczéljával öszszeférő mennél szabadabb helyhatósági szerkezet jogait 's áldását megbírhassa; hogy előljárait 's tiszteit a' köztörvények értelmében szabadon választhas-

sa, a' miveltseget, jöletet, izlést, közbátorságot stb. keblében előmozdító minden rendelkezést a' közjó előmozdítására maga intézhesse.

Az így organisált megyerendszernek vannak oly előnyei, millyekkel a' községek nem dicsekedhetnek. Ez határozza ugyanis a' közszellemet, a' polgár értelmes részét magasb működési körbe állítja s ez által kiemeli azt az igen csekély működési körtől soha el nem távolítható közönységből; a' közpolgárt magasb czélokra elmékedésre ébreszti, ezzel a' miveltseget mozdítja elő's végre a' közigazgatás túlfaradásit ellensúlyozva, a' polgári szabadság legfőbb palladiumává válik.

Következesebben véve a' dolgokat az állományban nem sulyegyen, hanem az erők s hatalmak ellensúlyozása kívántatik. Tehát nem jog -- vagyon- és más egyenlőség, vagy nivellirozás; hanem az, hogy abban minden elem, minden osztály s így minden érdek az őt illető jogkörbe helyeztessék, úgy hogy öncélúsága, egyedi jogai, természeti függetlensége a' társasági viszonyokkal s az állomány czéljaival összhangzásban álljanak. Nagy kiterjedésű birodalomban rendes, igazságos közigazgatás megyei s jó provinciai rendszer nélkül nem képzelhető. Hol ez hiányzik, azokban a' középponthoz közelebb eső részek mindig kegyel- tebbek s a' szélsőségek mindig több hidegségnek vannak kitéve, s természetesen magok is a' centrum -- mint mostoha iránt, mindig több hidegséggel, nem ritkán gyűlölettel viseltetnek.

Mik tehát a' fenebbiek szerint megyeink?

E' kérdés megféléjére nem valamely logikai értelmezés, hanem csak a' hazánk multjára irányzott viszapillantás segíthet. Azon időben, midőn sikerült hazát kereső őseinknek e' hont elfoglalni, már akkor ez igen számos különböző ajkú és szokású népség hazája volt. Eleink nem valólanak olly számosan, hogy ezeket eltolni ügyek ezhetek volna. Ugyanazért örömet vettek fel a' meghódított népeket társaságukba. Tartván pedig az idegenek közötti felolvasztól, már az időkor szelleme szerint is, egy kiváltságos osztálylyal igyekeztek az egész népet egy tömeggé mint egy inercustálni s e' miatt a' községek, a' status ezen elront- hatatlan elemei, a' kiváltságosak és hűbéresek gyámsága alá estek, minek következtében sajátos alkotványunk szerint csak ezen kiváltságosak tevék a' politikai nemzetet. Ezen osztály ugyan tárva állott minden akkor szokott érte- lembe vett érdemnek; de minden egyed, fölemelkedése ál- tal a' politikai nemzet homogen tagjává alakítottatott. Később nemzetünk a' polgárisodásban emelkedvén, a' csupa hadi lábra állítás helyett, mind a' népesség mind a' területre nézt, bizonyos politikai osztályozás hozatott be, és így lettek a' megyék. Az illy megye eleinte csupán administrati- onális testület volt, de lassanként a' hűbéresek hatalma s befolyása csökkent, s a' mint azok csökkentek, azon irány- ban fejlődött és erősödött a' megyei szerkezet, mely e' szer- int szüntelen változtatván, a' megyék mintegy organice váltak azzá, a' mik ma, t. i. valódi municipiumok ká. -- A' mi megyeink tehát valódi elemi polgárzatok és mivel az elemi polgárzatok szabadsága nélkül szabad alkot- vány nem is képzelhető, illy alapra volt szükségök szabad- ságot bálványozó elődeinknek is, kikre nézve annyi szét- ágazó érdek, olly különböző nemzetiségek mellett, mellyek cementumát akkor is, mint most is csak egy kiváltságos osztály tehetette, szabad községi szerkezetet alapítani szinte lehetetlen volt; vagy ha tán lehetséges lett volna is, tudjuk, hogy annak megkísérlése elmulasztatott. -- Itt a' törté- netű kísérlet ellen csupa gyanítással kell megelégednünk, a' mi bizonyosabbnak látszik, az: hogy a' községi rendszer magában jó támaszul szolgáló s némi fontosságra emelt megyeszerkezet nélkül lehet ugyan üdvös institutio; de az alkotványosságnak palladiuma soha sem.

Magyénk az alkotvány erősítésére törekvés követke- ztében olly sajátos municipiummá alakult, melly nem községek egyletéből, hanem más elemekből öszlegesül, mellyben t. i. a' szabad polgári qualificatiót egy osztály elő- jogai tették és teszik. Olly municipium az, mellynek gyöke- re nem a' népben, hanem egyedül a' politikai nemzetben van. De azért a' megye nem szűnik meg municipium lenni, ugyan is a' polgári jogegyenlőség épen nem tartozik a' mu- nicipalis szerkezet lényegéhez. Azért az, valamint ma a' ne- messég legfőbb jog-asyluma, épen úgy lehet idővel, esen- des organikai fejlődés útján a' valódi általános polgári szabadság legfőbb organuma. Nem kell azt vélni, mi. t. h. a' községi rendszernek a' megyerendsert szükségképen meg kellene előzni, mert ezek közül mindenik magában is köny- nyen megállhat, sőt úgy vélem, a' megyerendszer erősebb bástyája a' szabadságnak községi rendszer hiányában is, mint megfordítva községi rendszer -- megyerendszer hiá- nyában. Ugyanis a' megyerendszer a' szabadság érdekében úgy áll a' községi rendszerhez, mint miveltseget-terjesztés- re nézve a' főbb tanodák a' népiskolákhoz. Közülök a' való- di polgárisodásra ezek olly szükségesek mint amazok; s

még is hol a' körülmények azok illó aránybani alkalmazatá- sát gátolják, az utóbbiak inkább megszenvedik az elhalasz- tást mint az elsőbbek.

Egy szóval megyénk valóságos elemi polgárzatok -- Cités élémentaires, vagyis saját területen helyhatósági önállással bíró testületek, azaz municipiumok; nem canto- nok, kerületek, departementek azon értelemben mint ezek szoktak vétetni, mert ezek csak a' kormány által alapított institutiók. A' megyék is a' végrehajtó hatalom törvényes organumai ugyan, de egyszersmind mint önálló hatóságok a' törvények őrzői is. Illy értelemben vette azokat az 1827- diki országos választvány is, a' közgyűlések következő ér- telmezésében: Congregaciones Comitatum legalia potesta- tis executiveae organa, una vero legum custodes sunt. --

Nem mellőzhetem itt egy már fenebb említett vád- ra megtenni észrevételemet. Mondatik t. i. hogy -- „A' me- gye aristokratiai institutio“ és azt már a' községekről is hal- lottuk mondatni, hogy az „aristokratia bölesője.“ Miután a' statusorganismusból az aristokratiai elemet ép olly szüksé- gesnek látjuk, mint akármely más, az által az institutióra semmi homályt sem látunk vettetni. Az aristokratia igen kü- lönböző s látjuk, miként a' legdemokrataibb institutio is t. i. a' község, aristokratia bölesőjévé lesz; már ott, hol ez szüksé- ges elem, s ollyan, melly minden institutióból sarjadzik, nem arra kell ügyelni, hogy ez ne történnék, hanem hogy az jó, s mennél tökéletesb minőségben jöjjön létre. -- (Folyt. köv.) Kovács Károly

(NADORI BÍRÓSÁG ÜLÉSEI A' TISZAÜGYBEN.)

(Folyt.) Említők a' tiszaszabályozási ügyben működő nádori bíróság munkálatira vonatkozó közelebbi tudósításban, mikép a' nádori bíróság f. július 5-én kelt végzésénél fog- va, a' felpörösi alapkérelmre beadott alporösi nyilatkoz- ványok azon hozzáadással adtak volt ki a' felpörösnek, hogy mennyiben az alporösök bizonyos -- eddig a' fel- pörösi alapkérelmbe nem is említett -- belajstromozást emlegetnének nyilatkozványaikban: a' felpörös ezen belaj- stromozást kifejteni, egyszersmind a' k. biráskodási parancs- ban kijelölt vizszerkezeteknek melly helyeken megkezdése iránt is a' felpörös nyilatkozni tartozzék; s valamint a' laj- stromzási tárgyban, ugy az ártér-fejlesztésnek hol megkez- dése iránti nyilatkozványát is hovahamarább a' nádori bir- órság elnökének benyújtani köteleztessék. -- Ezen bírói végzés folytában a' felpörös még ugyanaz nap, azaz július 5-én, be is adá másod nyilatkozatát, mellyben kijelentvén min- denekelőtt, mikép ez alkalommal egyedül a' törvényrende- letének szelid értelmét foglalva kereset alá, mindentől ova- kodik, mi az alporösök irányában a' későbbi vagy helyszinén megvitatas tárgyát tehetnék s bővebb kifejtést kívánának, a' tek. bíróság végzése által kényszerítve, felvilágosításul a' következőket hozza fel: 1) Az alporösök által válaszkba zavart belajstromzásnak (mellyről is hogy a' tek. bírósá- gnak hivatalos tudomása lehessen, előmutattatik s bepör- ösítettetik a' Tiszavölgy könyve) a' bírósági eljárással semmi közbe; miután a' belajstromzásban a' társulat bizonyos elő- nyöket nyitott saját tagjai s az önkéntes fizetők számára; ezen belajstromzás tekintetében tehát a' felpörös társulat hitelező, a' belajstromzó birtokos pedig kölesönvevő; már pedig igen különös felfogása az alporösöknek az, midőn bí- róilag kívánják arra köteleztetni a' felpörös társulatot, hogy azoknak kölesönözön, kiknek nem akar, s azok irányában nyissa meg előnyeiket, kik a' társulatnak e' részbeni föltétele- s követeléseit el nem fogadták s a' kitűzött határidő alatt be nem lajstromozták. Különbben is a' belajstromzás egyedül a' végrehajtás ellenében, nem pedig egyszersmind az elitésel ellenében védi meg az egyes birtokost, mint ez a' belajstrom- zottak által magukról kiadott kötelezvényből világ- os, hol a' belajstromzó birtokos kijelenti, miszerint a' d d i g is, m i g s z a b á l y o z á s i é r d e k e l t s é g e a z 1840: 10ik t. c. z. i k - r e n d e l t e b í r ó s á g á l t a l m e g á l l a p í t t a t - nék, a z t m i n d e n e k b e n i t é l e t e r e j ü n e k i s m e r i, s k ö v e t k e z ő l e g v á r j a a z i t é l e t e t. -- 2) Az ártér kifejlesztése s annak a' helyszinén bírói megállapítása a' felpörös alap- kérelmében foglaltatván, s az alporösök által is kívántat- ván, kéri a' felpörös annak kifejlesztését, a' kiküldetési pa- rancsban foglalt vizszerkezetekben következő helyeken s időben megkezdetni: u. m. a' szatmári és ugoceai vizszerke- zetben Szatmár és Halmi városokban; a' beregi, ungi és felső szabolcsi kerületben Lónyán, Győröcskén és Litkén; a' hegy- aljai és bodrogközi osztályban Sárospatak és Leleszen; az ondatapolyi vidéken Terebesen; a' borsodi és alsószabolcsi kerületben Dadán és Kesziben; a' heves- és esongrádmegyei kerületben Törökszentmiklóson és Szentesen. -- 3) Tekintve az alperesek 80 rendű nyilatkozatiban felhozottakat, miután azokat egybevéve, bennök részint a' bíróság illetékessége s az institutum helyessége, mint mellyek ellen az 1840: 10d. t. c. z. hozatik fel; továbbá olly kérdések, minők a' vizszerkeze- tek organisatiója, az érdekeltségek kvalitása, töltések közti tér igazsághoz képesti kártalanítása, ugyszinte olly nehéz- ségek, mellyek a' helyszinén kifejlesztés tárgyai, minők az ár-

tér-kiszámítási hiányok, kincstári részvét aránya s. a. t.; végre mint a' terv részleteit illető kérdések, mellyek egészen más utra tartozók, minő a' gulácsi átmenés s. t., említettvén meg, és hozatván fel az alporösök által nehézségül: ezek ellenében a' felpörös, ragaszkodva alapkérelméhez s az ab- ban felhívott törvényhez, kéri, hogy miután az 1840: 10d. t. c. z. i k 7. § s z a a' vizszabályozási költségek megvételét elő- legesen megrendeli, a' társulat pedig többször említett alap- kérelmében ezen törvényozikkben foglalt rendeletet csupán a' költségek egy részecskéjéig, t. i. egy forintig kívánja ki- terjesztetni s miután továbbá ugyanazon alapkérelmében a felpörös önként kérte a' t. bíróságot, hogy az ártér bíróilag fejlesztessék ki s a' benyújtott felpörösi kiszámításból bírói- lag hagyassanak ki a' netalán kihagyandók s befoglaltassan- nak a' befoglalandók; ezek szerint pedig a' világs törvény szelidebb alkalmazását, még pedig igazságos arányban ki- vánta, s ez által az alporösök minden lehető nehézségeit megelőzte, sőt minden többi kérdésnek -- mellyek csak bővebb adatok nyomán elődönthetők megvitatasát mind ön- maga, mind az alporösök megnyugtatasára fenntartotta: kéri a' felpörös az alporösök észrevételeikkel maga helyére utasittatni s most az alapkérelm egyszerű tárgyát az abban felhívott törvényekhez képest megítéltetni. -- Ezekben pon- tosult a' felpörösnek július 5-én a' t. nádori bírósághoz benyuj- tott második nyilatkozata, mire is július 6dik napján azon bírói végzés hozatott, hogy ezen felpörösi másodnyilatkozat minden rendű alporös felelnek fenforogható észrevételeik f. hó 8-án déli 12 óráig az elnökségnél leendő írásbani be- nyújtása végett azon megjegyzéssel adatik ki, hogy a' jelen alkalommal bírói ellátás alá terjesztett kérdések iránt a' nádori bíróság í t é l e t e f. hó 10kén, szombaton regg. 8 órakor, a' városház nagy teremében ki fog hirdettetni. Bph.

BUDAPESTI NAPLÓ

Ismét egy ritka madár, minőt Magyarországon gyéren foghatni, ezen ritka madár pedig egy új találvány, mellynek legnagyobb ritkasága az, hogy magyar. Csak alig tudtuk ki- szorítani, hogy magyarországi, de szerencsére Pozsony még Magyarországon van, ámbar csak szélén. Szinte jól es- sik előbb keresztül huzcolni a' nyájas olvasót a' kíváncsisá- gon, de hogy ollyan sokáig ne várakozzék, s hogy egyszerre ne rohanjunk be vele az ajtón, előzvényül annyit mondhatunk, hogy a' kérdésben forgó új találványt a' nemzeti színházban födözték fel!... Talán egy új aligzagatógépet gondolnak ö- nök, melly sug is, játszik is, a' függönyöket is föl és lerán- gatja, s ha szükséges, még a' medvetáncot is eljáruja? ... Koránsem!... Vagy valami dudalélét vélnék, melly énekel vastagon, vékonyan s nem reked el?... még ez sem!... Vagy valami dramacsinálogép, melly egyszersmind csapda is lesz, megfogja a' hallgatóságot, mint a' czineget?... ez sem?... De már csak kinyögöm, mert majd küti oldaló- mat, azért ki vele, ... Tehát a' színházi gépész (na!)... tűzölő g é p e t t a l á l t f e l. Az egész ennyiből áll. Kép- zeljenek olvasóim egy kalitkát, mellyből az ember ismét vagy három kalitkát vehetne ki, ezen osztályok épen úgy fejlenek ki egymásból, mint a' távcsőnek egyes részei, s két ember a' legnagyobb könnyűséggel néhány perc alatt az egészet fel- huzza ugy, hogy az egymásból fejlődött osztályok toronyala- ku alkotványt képeznek. Minden osztálynak van karzata s egy csapódhija, mellynek ismét több fiókja van, mellyeket az égő ház ablakaiba alkalmazhatni a' megkívántató távolságban. Ezen hidakon minden becsesb tárgyat bizton megmentetni, valamint az állvány bels- jében levő csigán le- és föladhathatni vehetni a' tárgyakat; vizet, embert gyorsan a' magasba jut- tathatni s meglehetősen kényelemmel intézhetni el az oltás kö- rüli teendőket. A' gép mintájának egyszerűsége egyszerre megérthetővé teszi e' gép alkalmazhatását, s mind a' mellett, hogy több emeletnyi magasságúvá alakíthatatik: használat után harmadfél ónyire sülyed, mi az elhelyezést könnyíti. E- gyéb mondanivalónk nincs, mint hogy minél több vizgáltas- sák meg műértők által, s ha -- mint hiszem -- czélszerűnek találánják, érdeklében álland a' városi tanácsnak a' talá- lványt magához váltani, mert ha valami, ugy ez is egyike azon találványoknak, melly sok tekintetben áldáshozólag hat az emberi társaságra, végül, a' nemzeti színház igazgatóságától bizton várjuk, hogy saját emberének pártolásával hatással nem vonandja meg.

Ezen új találvány folytán ohajtható volna egy gép, melly a' színháznál minden rozsdás torkot tisztába hozna; legjobb gyógyszer lenne mindenestre a' torkot folytonos munkában tartani, ugy aztán nem lepné meg a' rozsdá.

Gr. Ráday Gedeon a' napokban, jószágára kocsizván, feldült, s mint mondják vállban csonttöréseket kapott. Ez ha ugy van, csapás lenne a' nemzeti színházra, miután a' grófnek erélyessége tán több időig hiányzani fog az intézetben. -- Ugyanekkor ügyvivő Fánecs is a' gróffal volt, azonban Fán- csnak s e m m i b a j a!

Uraim, Pesten rémitő drága a' baraczk, -- egy szem né- ha ötven forintba kerül, mert hogy a' pesti piaczkon árult baraczkot hidegleltest kaphatni, azt csak a' rendőrség nem tudja. A' baraczkot megesszi a' ember, hidegleltest kap a' ember, orvost hivat a' ember, neki és a' gyógyszer- tárba ötven forintot fizet a' ember, végre a' forróságtól meggyulad az ember, s elis ég az ember!

A' Pesti Hírlap' útján hogy értesültünk: a' magyar kő z é p p o n t i v a s u t' almérnöke több a' vas- utvonalon ásatásakor talált régiséget tartóztatott le, mellye- ket a' nemzeti muzeum is örvasuti főigazgató migos ifj. Zichy Ferencz gróf urnál tett lépések nyomán a' muzeum számára megnyert, de az almérnöktől semmi módon kikapni nem tu- dott, miután a' főmérnökre hivatkozott, ki azon régiségeket a' p r á g a i muzeum számára a k a r t a (quo iure?) elküldeni,

Utóbb a főmérnök által tett lépéseknek annyi sikere lett, hogy a nemzeti muzeum néhány rongy cserepét kapott, de javát főmérnök ur magának megtartotta! A talált jószág körüli teendőkre törvényünk van, — valamint azon esetre is, ha valaki ily módon akar valamit letartóztatni. Mindenesetre a journalistikának erélyes közbeszólását igényli e tárgy. Tisztelettel elvárjuk a többi lap nyilatkozatait, bővebb kutforrásul a 'Pesti Hírlap' 419dik szám alatti 'Figyelmeztetés' című cikkre hivatkozván. ☐

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

BÁCSBODROGI KÖZGYÜLÉS (Folyt.) A' kk. és rr.

a' megye keblében váratlanul fölmerült gabnahiányból rögtön keletkezett közönség enyhítése tekintetéből kisgyűlésleg kelt s közgyűlésnek jóváhagyási reménye alatt legott életbe léptetett intézkedéseket a' nm. m. kir. helyt. tanácsnak imént felolvastattott k. intézvényével együtt tárgyalás alá vevén, határozzák, hogy bár legnagyobb tisztelettel viseltetnek a' nm. m. k. helyt. tanács állása s minden törvényes intézkedéseit iránt, bár nyíltan elismerik, miként a' tisztelt kormányhatóság törvényes rendeletei irányában engedelmességgel tartoznak, e' részbeni kötelességük mindenkor hű teljesítése iránti öntudatuk érzetében nem titkolhatják fájdalmakat, melyet az imént hirdett s majus 3án tartott kisgyűlésök alatt hozott s azon időbeli aggasztó körülmények által szükségelt rendkívüli intézkedéseiket megsemmítő k. intézvény gerjeszte bennök, s bár mellőzni o-hajtanák e' helyütt a' gabnakiviteli tilalom elrendelésének jogszempontbóli feszegetését, sértett hatósági állásuk s ez iránti kötelességük érzetében mindazáltal akaratlanul is kénytelenek kijelenteni, hogy midőn az ittott már kitört s több helyen mutatkozó szükség s éhhalállal fenyegető jövedőnek biztosítása miatt a' gabnakivitel tilalmát elhatározzák, koránsem támadták meg a' magányosak — különben Verbóczy előszava 15. cizme 4. §a szerint a' közjónak alárendelt tulajdon szentségét, hanem az elrémült nép kitörésétől épen a' személy- s' vagyonbátorságot sietvén az 1681: 17. és 1791: 37. t. cz. szelleméből kifolyó intézkedések által biztosítani, midőn a' k. intézvényben idézett 1807: 6: t. cz. is a' gabnakivitel megszorításában nem az ország hatóságának, állit korlátot, de felhagyva mindezek fejtegetésével, nem hallgathatják el belkezelsük iránt hanyagság miatti azon megrovatásukat, mintha a' helybeli körülményekre figyelmüket ki nem terjesztve eddig a' fenyegető inség legyőzésére mit sem tettek volna; mert a' közelebbi évek silány termései következtében adósságba bonyolult adózók érdekében elnökleg ovatosan feltűnő zaj nélkül, hogy a' népnek henyélsére hajló része segélyzésre támaszkodva dologtalanul ne pangjon, meg valának téve a' veszély — elhárításra szolgáló vizsgálatok, miknek megnyugtató jelenségei mellett a' kk. és rr. saját erejükben s adózók takarékosságában bizva aggodalom nélkül néztek a' jövedőbe; ámde a' honszerte napról napra növekedő nyomor daczára az 1807: 6: t. cz. rendelete mellőztével sokáig elnézett tömérdek gabnakivitel s a' honmaradt kevés gabna árának tíz nap alatt hirtelen felszökkenése által nyereszkedésre alkalom nyilván, az egygyű nép kecsgetve a' növekedő inség által felesigázott gabnaártól s a' jövő aratás reményétől, megfélekedve önjövedőjéről, nem fogyasztására főlösségek, hanem élelmére szükséges gabnját is nyereszkedőknek eladván, ezek pedig a' megyéből épen kereskedésre szerencsés s gabna-kivitelére legkedvezőbb helyzetnél fogvást azt a' felvidéki piacokra szállítván, később a' jövő aratás reményében csüggedő nép megveszte élelmi gabnakereskedéssel foglalkozván, midőn ott a' nyereszkedők által kivitelre összevásárolt gyűjtéleket látta, megremülve saját jövedője iránti aggodalmában kétségbeeseten folyamodott a' megyei hatóságához segélyért sőt erőszakra is vetemedtek. E' nagy fontosságú okok s tények rendkívüli intézkedéseket szükségelt, mert a' központi választványának adatokkal gyamolított tudósításából napfényre került, miszerint az 156402. egyedre menő szükölködők tömegének nélkülözhetlen táplálékára a' nyereszkedők birtokában csak 37644. pozs. mérő gabna találtatott, megmondolva, miként az éhség fokára nőtt inség e' megyének földmivelésipar és kereskedésre kitünőbb helyein még pedig a' közbátorság megingatásával tört vala ki, azokat a' polgári társaság alapja, a' személy s' vagyon-bátorság biztosítása iránti legfőbb kötelességük tudatában törvényeseknek ismerék, e' legnagyobb szempontokból a' k. intézvényt el nem fogadhatván — a' gabnakiviteli tilalmat — kivéve a' tiszta buzát, mely e' vidéken gýmen terem, és zabot, melyre mint tápszere szükség nem támadand, junius 15ik napjáig bezárólag közgyűlésleg kiterjeszték, s az ingyen örösi kötelesség alól a' molnárok fölmentvén, a' többi választványi intézkedés s illetőleg szabályok helybenhagyattak. Az egészen vagyontalanok segélyzésök s gabnavásárlás által éhhalállól megmentésükre a' közgyűlés a' házi pénztárból husz ezer pengő forintot utalványozván; a' kk. és rr. áthatva a' vallás s' hazaszeretet igényelte felebaráti s' polgári kötelesség érzetétől, e' kölcsönnek a' nemesi

s' egyházi rend általi megajánlása s' mi módon leendő visszafizetése iránt tanácskozandó gyűlés határnapjául junius 21két tüzték ki ily kijelentéssel, hogy e' napra a' kebelbeli nemesi s' egyházi rend e' tárgy világos kijelölésével meghivassék, addig is az előre nem látható s' netalán felmerülhető veszély elhárítása szempontjából minden község olykép hatalmaztatott föl, hogy az uradalom tudta s' beléegyeztével kölcsönpénzt fölvehessen s' ezzel a' szükölködők visszafizetés terhe mellett segélyeztessenek, határozottan kijelentvén, hogy az ily kölcsönrel gyamolított valódi szegényeknek — aggkor, nyomorékság, vagy bármily szerencsétlenség miatt tehetetlenek tartozásuk a' husz ezer p. forinból leendő pótolva.

Ily vészfenyegető habozás közé sodrá a' dús Bácskát az uzsorás nyereszkedők kapasi serge s' ehez járulván az üzérkedők által híngetett vaklármából keletkezett megfélemlés, majd a' dológerülőknek nyílt, eltántorító ingyenségy kedvezése, ha hathatós intézkedéssel közbe nem vág a' megyei hatóság s' egyik részt a' lelkiismeretlen nyereleménytől vissza nem rántja, másikat az elcsüggesztő kétségkedésből s' tétovázó habozásból ki nem mentendi, harmadikat csalékony tervétől meg nem fosztandja, könnyen veszélyezve leendett a' személy s' vagyonbátorság. E' nehéz időforgásban nyílt meg a' junius 21diki évnegyedes közgyűlés főispáni elnöklet alatt s' éles és szerencsés tapintatu főispánunk ékes szavakkal előterjesztvén, miként a' mennyei gondviselés — mint földi sorsunk legfensőbb vezére kedvező időjárás által elenyészett azon szív-rezzent aggodalmat, mely között földesur ugy mint jobbágy küzdelemben sovárgott, a' jövedő iránt oda irányzá véleményét, hogy miután a' jótékony esők a' gabnatermés s' élelmi szerek jövedőjét kedvező fordulatra változtatták, a' gabnakiviteli tilalom feloldoztatván, minden kereskedelmi vállalkozás előbbi rendes folyamába visszaállitassék, de mivel sok földhöz ragadt szegény, kiéhezett iparműves — nyomorék és elszerecséltlenül szükölködő találattik Bács országban, ki közirgalmi segélyezés nélkül halál martaléka, a' husz ezer p. forintot ezek fölsegéllésére s' mentesítésére fordítandónak javasla. Pártoltatást lelt a' lelkes előterjesztés, s' nem találkozott egy is, ki elvben nem osztzott, csak kivetési — beszédési — kiosztási és beszámítási szabálykülönbözés iránt támadott vita s' az uradalmak, a' kincstári s' kalocsai érsekségi s' többben egymás után vételkedtek a' megajánlás nyilvánításában, s' ezen öszveg az egyházi rend s' nem jobbágytelken lakozó nemesekre az utolsó országgyűlési kulcs szerint rovatni határozatott, a' kiosztás legszigorubb felügyelés mellett aránylag intéztetni rendeltvén. Szólalkozási harc keletkezett a' molnárok vámjárandósága meghatározására nézve, az ellenzék főnöke ily megszorító — a' tulajdon szentségét korlátozó szabályozást sem törvényesnek nem igazságosnak sőt még a' megye szabályzati hatóságán kívülnek is állította, ellenben a' többség szokás s' ebből kifolyó jog szerint az örösi vámjárandóságot egyenesen a' megye jogköréhez kapcsolá s' a' pestmegyei szabályozás nyomán azért is, mert a' felső bácsi malmok többnyire pestmegyei határban állomásoznak, 14ben állapítá meg. — Szönyegre kerültek ezután a' felsőbb intézvények. Közlgyűlmet gerjeszte a' Zombor kir. városban lakó nemességre e' város hatósága által közlegelőn tartott marhákra vetetni szokott adó tárgyában legfelsőbb határozatnál fogva érkezett k. intézvény, mely rendel: miszerint az említett városban lakó nemesek azon marháktól is, melyeket polgári joggal birt földiek mivelésére vagy valami adó alá eső tárgy használására tartanak, még akkor is, ha élellemmel egész éven át istállón látják is el, adózni tartoznak, — azoktól azonban nem, melyeket istállón személyes kényelmökre tartanak. 'S noha e' tárgyra nézve a' tiszti ügyész hoszszas véleményt terjesztett elő s' ez legfelsőbb helyen is keringett, minthogy mégis a' kiváltság vagy szabadték sarkalattát ingatá meg e' határozat, ovás — ellenmondás — tiltakozás s' minden nemü orvosolgtás fenntartása mellett ujjolag tiszti ügyészi véleményzés alá utasított. Kihirdettettek fens. István főhg kir. helytartónak Prágában f. e. pünkösthó 1jén kelt k. válaszorai, melyekben boldogult édes atya elhunya fölött iránta tanusított meleg részvétét Bács megyének szive mélyéből köszönvén érzékenyen nyilvánítja, „az áldás, melyet hálás elismerésük a' felejthetelen atya hamvaíra mond, irt hozott flui fájdalmára is s' nem engedi kétkedni, hogy a' dicsóult emléke Bács kk. és rr. kebléből enyészni nem fog. Azon közbizalom és szeretemelly a' boldogultat felszázados nehéz pályája küszöbén üdt, vözlé, jó és bal szerencse közt sirjág hiven kísérte, ennél érdemeinek szebb elismerése, fáradalmának méltóbb jutalma nem lehetett. Ily példa által lelkesítette, magasztos czélul tüze ki törekvési elibe, hiven atya szelleméhez, az általa kijelölt utat követni, melyben ura királya legmagasb bizalmának s' a' hazafiak várakozásának, mennyire töle telik, megfelelni reményl. Egy legyen munkálkodásunk végcélja „ily szívemelő szavakkal zárja be szép válasz-

szát, „a' közjó“ s' velünk lesz bizonytal Isten áldása is. 'S ha majdan pályám véghatárán annyi elismeréssel fogna az én működésem is találkozhatni, mennyi jóakaró bizalommal látom magam jelenleg környezve, elértem, mi után vágyok, a' legszebb pályabért.“ — Ez érzékenyítő jeles szavak sokszoros éljenzés közt köszönettel fogadtattak. Ezt követé fens. özvegy nádornó Mária Dorothea főhg asz. hasonló szepszerkezetü válasza, mely hálás emlékezet közt szinte tudomásul vétetett. Azon k. intézvényre, mely szerint két postakirablás s' így az utazási közbátorság nem biztosléte miatt dorgálólag megrovatunk, visszairatni rendeltetett, miként az első kirablás Horgos és Szabadka közt követtvén el, nem e' megye hatósági körében történt, az Apatin Zombor köztit pedig a' postalegény itassági kihágása eszüközlé s' így Bács megye mind két esetben meg nem rovathatandó. Szönyegre került ezután Borsod megyének a' nádorválasztás — a' helytartó — köre — joga — kötelességének országgyűléseni meghatározandása iránt köröztetett levele, mely az utasításkészítő választványhoz igazittatott. Ugoesaiak egy nagyszerü nádoremlék felállítására buzdító körlevele, országgyűlési választványhoz utasított. Barsnak a' magyar gazdasági Kistükört ajánló levele, hasonló választványhoz került. Heves megye levele, melyben a' parádi botrányos kicsapongás vizsgálatára kinevezett biztosság ellen keserves szót emel, választványi meghagyás alá rendeltetett. Szomorú, midőn egy fenhéjázó párt ily botrányos kihágás eseményében tétovázó pártolással nemzeti műveltségünket kétségesítve, fátyol keres a' botrány elhomályosítására. A' parádi számos betyárkodási csinnyett hoszszú sorát csak ily pártérdeki részrehajlások sokasíthatják.

Tolna megye első alispánjának a' megyei állapotról tett igen jeles tudósítását megküldvén, ez kedvesen fogadtatott s' hasonlóan kimunkálására két alispánunk megbízatván, az eredvényi jelentés megküldetni határozatott. — Temesvár sz. kir. város körlevele, melyben a' kir. városok rendeztetése s' országgyűlési szabályzatlan helyzetű megszüntetése miatt tett feliratát országgyűlésen pártoltatni kéri, az utasításkészítő választványhoz igazittatott. — Katymár helység m. b. Geramb Etelka borsodi Latinovics Sándor özvegye folyamodtára mezővárossá emeltvén s' két országos vásárt nyervén, a' kiváltsági levél kihirdetett s' L. K. másodalispán indítvány, hogy ő felsége ezutánra a' mezővárosok s' ezekben tartatni szokott vásárok nem szaporitattása végett alázattal kéressék meg, pártoltatásra talált. E' pontnál szabad legyen a' lelkes földesaszszony kegyeskedési sorozatából csak néhányat napfényre deríteni s' példányul kiemelni: a' kegyes bárónó nemcsak a' katymári nagy utcán fekvő közhidákat önköltségén állította helyre, hanem az ezen utcán lakó jobbágyok lakházait tulajdon erszényéből homlokfalra építtetvén, festett léczrostélyzattal s' csinos kapukkal egyenlősítve — az egész utcát kicsinosította, nemcsak a' közvendéglő épületet nagyszerűvé tevés az utazók kényelmére rendezve díszesen előállította, hanem az utcákat eper s' válogatott gyümölcsfákkal ékesítette, sőt most díszes iskolaházat férfi s' leánytanulók számára elkülönölt teremekkel ellátottat, nagy áldozattal építtetvén, valamint jobbágyai gyermekeinek neveltetését szíven viseli, ugy e' szük évben azonfölül, hogy több száz mérő gabnát ajándékozott vetési szükségre jobbágyinak, őket élelmi kedvezésekkel is példátlanul tetézte s' miként építkezési mutatóványban szép izlés-csin s' magas mivelttség tűnik elő, hasonlóan a' szép és hasznost párosítottlag felkarolva Katymár rendezésére s' csinosítására minden áldozatot szentel. (Vége köv.)

JUN. 15dik és 16diki NAPOK MINT TISZTUIJTÁSI TÜKÖR ZALAMEGYÉBŐL. Hogy nem kell, nem is lehet mindent a' közönség elibe tálni, azt mindenikünk tudja, — furcsán esik még is, midőn egy restauratiót négyen irnak le s' egytől egyig pártérdekből nézik a' történeteket. — Elmondjuk tehát röviden minden részrehajlás nélkül most, miután a' kedélyek már már lecsendesültek. A' történet azt imigy jegyzette föl évkönyveiben. — Mult hó 14kén délután legelőbb R. K. emberei jöttek be a' kapornaki járásból;*) utóbb R. és két I. vezérlete alatt ugyanazon járás oppositionális része; ezek után D. egy göcseji lyukból huzott néhány szekeret a' liberalisoknak, mi közben lassankint Oláhban települt le a' conservatívek egerszegi járasa; a' szántói és tapolczai járás szakadozva jött be egy és másik részre; a' conservatívek egy töredéke körülbelül harmadfél száz gyalog már hajnal felé s' egy majd háromszáz kocscira menő csapat egész éjfélig; az egerszegi liberális rész két szakaszban; s' öt óra táján Gy. J. emberei a' lövői járásból, mindnyáján készek élni halmi Cs. L.-ért. — Nem tudám elhatározni Gy. emberei a' lövői járásból, vagy B.-é a'

*) A' Pesti Hírlap levelezője ezeknek vezérül egy lelkészit tolt fel, ha még is annak lehetne mondani azt, ki legutóbb jó, sereghajtónak szoktuk magyarul mondani de nem vezérnek, aztán annak gebéiről meg nyargalódzásról beszél, gebe és nyargalódzás, „wieráumt sich zuzamm“!

tapolcaiból voltak é többen? hanem hogy Gy. legtöbbet költött, az világos! — Többen elgondoltuk eleve, hogy azon részen lesz a győzelem, mely az úgy nevezett kvártélyház előtti tágasb tért foglalandja el, úgy is lón: a conservatívek szemben a főispán helyettes lakával balra, az oppositio a szerencsés helyzetű jobboldalon állapodott meg 's mind ketteje közt a katonaság. Az állás még sem döntötte volna el egészen az ügyet jobbra, de az ész és fortély győzött, mert ez utóbbiak minden járása jöttükben egyegy kanyarodással körülbelül 100 városi emberrel szaporodott: férfi, aszszony, gyermek, lyány, minden kivétel nélkül, a mint jött — mert a kíváncsiság egész Egerszeget a tágasb tere csalta, ezt magok a lovas vezérek szája után mondom; ellenben a conservatívek kaputosai amúgy is kevesen levén alig mutatták magokat 's fő szerencsétlenségök, hogy alispán kijelölték Csácsba vonult R. K. és Gy. zászlóji kitűnő szépek voltak. — A k. k. 15kén reggel a templom előtt megállapodván, a mellettök elvonuló p. csak töménytelen sokasága látásán elhűltek 's megegyeztek abban, hogy habár valamelyikök megválasztatnék is conservatívektől, (mert a győzelemről már kétségbe estek) másnap in corpore lemondanak; hejh édes ám az a vármegye kenyeré! — (intra parenthesis dictum) Furcsa! a conservatívek mindig azt hitték hogy győznek, ellenben a liberális rész egyenkint 's öszszesen minduntalan kétségkedett; a conservatívek javában el voltak látva élelmi szerrekl, vagy egy frtot kaptak eleséggépénzül fejenkint; míg a liberálisok 40 m á z s a jó sajt 's több ezerre menő kenyér mellett éheztek; hja a megmaradt sajtból majd 20 mázszát vesztegettek el restauratio után olesó pénzen 's majd ezer megmaradt 2 1/2 fontos kenyér 10 v. kron helybeli szegényeknek adogattak el, ezek áldották a restauratiót! — Ha H. J. mint pártfőnök Nekezesden meg nem látogatja kora hajnalban embereit 's közöttük 300 pfton fölül rugó öszszegyet ki nem osztogat, úgy seregesen Oláhba a conservatívekhez pártolnak; minden vezér nélkül magokra voltak hagyatva; történtek is már titkos alkudozások, de mivel nem került a dolog votumra, abban maradt. És végre teli gyomorral, ki éhesen, vagy mámoros fővel hozzá fogtak a fülsértő kiabáláshoz, és Kerkápoly István csak hamar közöskarattal első alispánna klon kikiáltva, ezután: Cs. L. N. G. M. J. B. L. lónék 2sod alispánságra kijelölve; az elsőt az oppositio, az utolsót a conservatívek szünni nem akaró lármával kiabálák, hajlongtak a zászlók, csattogtak a tenyerek, röpiültek a levegőbe kalapok, hurozoltattak táblák, mind hasztalan; a főisp. helyettes minden ablakairól megtekintvén a két részen álló nemességet végre szóhoz jutván, miután majd két óráig tartott a láрма, kiabálás, ordítás, kurjongatás, imigy halatá magát: „körültekintvén a nemességét, lelkis méretem szerint egy részre sem tudom kimondani a többséget;“ a deputatiók elrendeztetének 's minthogy szóhoz a főispán hely. nem juthatott, fekete táblát aggattak ki az ablakon, melyekre fehér krétával „v o t u m“ vala felírva. Az ellenzék kétségbeesetten kiáltja: „nem kell v o t u m“ míg a másik fél tomholva örömeiben „v o t u m o t“ harsogtat, és itt e pontban a restauratio más szint kezdte öltetni. Megemliténdő, hogy jobboldalon volt az uri inemesség színe, míg itt a jobb módu köznemesség volt tulnyomó. — Az ellenzék urimegtölték a főisp. hely. minden szobáit, felváltva jöttek, mentek, 's főték a taplót, hol jó szóval és szép szerrel a tekintélyesbek, hol keményebben azok, kik ebben nagy szerepet játszanak máskor is.

Mik történtek négy fal közt? ember legyen, ki el tudja 's el merje mondani!! Denique nem kell v o t u m az ellenzéknek, miért, miért nem? ók legjobban tudják. Sokan azt mondják, mert szűk volt a kapeza, meglehet; tovább fél órai zaj után ismét ott valék a főisp. hely. szobáiban 's egyszerre azon hir kezd szájról szájra terjedni: „B. lemondott“ Ez volt vészhozó hang a conservatívekre, elhatott ez a főisp. hel. fülebe is, ki 's többet megkérdezővén ugyanazt nyere válaszul, bizonyos egyedről mondják, hogy mint B. megbizottja jelenté annak lemondását, azonban mindjárt a dolog velejére jövünk. — Ezek így történnvén a conservatívek vezérei közül csak az egy K. M. volt a teremben; főispán helyettes ur tehát, hogy egészen meggyőződék B. lemondásáról, Cs. P. jobb, és K. M. baloldali vezéreket elküldi B.hoz Csácsba: tudnák meg tőle valódi szándokát, főisp. helyettes ur azonban nem várta be a hírnökök visszaszajóttát, hanem sokunszólásra, csendet kérve a jobb oldal felé hajolva imigy szólt: „minthogy B. sok kellemetlenségnek tenné ki magát, minthogy megbizottja által mindenről lemond 's minthogy másról szó sincs; Csillagh Lajost mondja ki másod alispánna k,“ zugott e hangok hallatára a jobb oldal örömeiben, míg a bal „nem kell,“ „nem hiszszük“ harsogtatá, egy időig azonban midőn már a főbírákra ke-

rült a választás, R. K. fővezérek intésére átkok és szitkozódások közt Oláhba 's onnan azonnal haza siettek. Ej beh jó volt az a katonaság! másképp lett volna ám kurucz futás, meg véres fej elegendó. —

Nézzünk egy kissé a megye teremébe, mi történnik ott másnap, azaz jun. 16kán: midőn a jegyzőkönyvet főjegyzőnk felolvassa, többen megütkezének abban, miért nincs benne e szó: hogy t ö b b s é g által lón Cs. L. másod alispánnak megválasztva, mindenki jobban akará tudni a főisp. tegnap kimondott szavát, végül mégis a jegyzőkönyvbe lett igtatva, hogy Csillagh Lajost a „t ö b b s é g“ választá meg. — Qui potest capere capiat, no de ez így ment véghez 1847d. évi junius 15kén és 16kán Z. Egerszegegen tisztujítás alkalmakor. —

Térjünk vissza 15dikére. Cs. L. kineveztetése után a restauratio szép csendben tovább folytatott, azaz: „es blieb bey dem Alten“ mint a kanizsai sógor megírta a Pannóniában. Mit „Többen“ restelnek, hogy Gy. J. mint kortesvezér megtéttette magát főbírónak, és R. Zs. tulajdon fiát szolgabírónak. Khorschomadiener! hát édes „Többen“ miért nem fáradoztak önök annyit, mennyit ezen urak, akkor szinte lehetek volna valami, ha akarják; de így jobb hallgatni, aztán ki téríti meg nekik a sok költséget, 's tudni kell azon fölül, hogy az említett két vezér majd ezer embert állított a csatálérre, ez pedig nyom a latban; ne resteljük biz azt, csak derakasan vigye mindenki dolgát. Sajnálják hogy egy pár öreg is kimaradt, hisz egyikünk sem esküdött a vármegye kenyerére. Platz meine Herren! Platz! hány fiatal ember áll a részen, hadd mutassák meg ezek is quantum valent etc. Én egészen másképp szeretném rendszeresíteni a megyei tisztviselőseget, miről azonban máskor. a) Egyet restelek hogy az ellenzék megtagadván elvét nem a d o z u n k k a l korteskedett ut nota fert*) Ez uraim szegény 's különösen B. ellen, hogy ő adózik, 's mint becsületes ember be is fizeti évenkint adóját, bár a többi is megtartaná adott szavát! A fenmaradt adósságok fizetését az ujon megválasztott tisztviselőkre vetették ki, egy főbíró 100, szolgabíró 80 pftot fizet stb. hogy kikerüljön a 3 ezer pengőt meghaladó adósság. Ha előbb nem akartatok adózni, adózatok most. — Kortesdalok és gunyiratok sem hiányoztak, közöttük egy pár talpra esett, most azok szerzőin török többen fejüket, inkább, ha találva érzik magokat, tegyék mellükre kezüket, mondjanak mea culpát 's javuljanak. Mellyik részen állt a többség? nehéz elhatározni, azt a voksolás hozta volna napfényre; azonban ha igaz, hogy a bokréta-sok közt sok paraszt volt, mint saját embereiktől hallottuk, 's ha tekintetbe vesszük magának az intelligens résznek gyakori kételkedését a győzelem felől, úgy bizton mondhatjuk: hogy a zöldágas conservatíveké volt a többség, annyit minden bizonnal el merünk mondani, hogy B. másod alispán, ha votumra kerül a dolog; akkor hűlt volna még csak el az ellenzék látván a sok conserv.urat. Ez áll, ezen ki sem kételkedett! Az is könnyen megesis, hogy a liberalismus tán örök hamvába dől Zalában, ha a conservatívek most fölül kerekednek. — Tudom itt ott elmaradt egy vagy más mondani való, de készakarva tévém, hogy hoszszas ne legyen. Isten velünk.

U. I., D. F. utazni van, Cs. L. betegsége miatt nem vón részt tisztujításunkban. Nem sokára kisdedovó intézetünk leend, a Pestről jött tanító már rendezi az e' célra kibérelt házat. — A rozs és kukorica p. mérője 7—7 1/2 ft váltó, buza 10 ft v. idei árpa 5 ft v.**) az aratás javában foly, sok volt ugyan az esőzés, de még is minden szépen diszlik. Gyümölcs annyi, hogy egy váltó kr. áru cseresznyével untig jól lakhatni, értém az alábbvalóbbat; a' jobból 3 kr. két pohárral.

ÓBUDA MAGYAROSODÁS TEKINTETÉBEN. Milly közel van Óbuda Magyarországhoz mondaná a kecskemét-vidéki pór! 's még is aranyért sem hall az ember ott egy magyar szót! és a kecskemét-vidéki pórnak igaza van, mert ha Colomb feltámadna és Óbudán utaznék keresztül, aligha tudná gyanítani, mi féle országban van. 'S fájdalom! azon házak küszöbén belül, mellyeknek talpkövéit talán még honalapító őseink tették le, honfiatlan keblek 's ajkáról hangzik idegen beszéd. Hamvaiból a Phoenix újra kikél, hol most Róma áll, hajdan bogácsot kergethetett a szél, 's meg jó az idő, hogy jegét a nemzetiellenségi télnek az óbudaiak szivéről is felolvastja a nemzetiség erősbuló napsugára, 's hol most eltéved a kecskemét-vidéki pór 's a különböző ajku és hitű nép egyeleg keblében ellenszeny's idegenkedés fattyu, indáji terjednek, magyar ajku nép köszönti egymást hangján a testvérszeretnek. Igen, 's én hiszem, hogy megjő, és e' hiedelem mindenható érzete ragadtatott velem

a) Szivesen kikéri a szerk.
*) Szépen esik az eső, Kerkápoly az első; Csillagh velem maradó, nem kell nekünk most adó. Beküldő.
**) Elzoltótt 4—5 héttel így állott az ár: buza 15 ft v. rozs 12 1/2 ft. kukorica 10 ft váltó pozs. m. Beküldő.

tollat, hogy örömem közölve a velem rokon — érzökkel az kétszerezett legyen.

Szombaton jul. 10kén déli 12 órakor az izrael. casino tereméből kisdedovó-intézeti próbatétról jöttünk vidám areczsal, teli örömmel és ohajtással. Örömmel a láttakon, 's mellyel ovó Halasy ur páratlan buzzóságú szorgalma kitűnőleg a magyar nyelv érdekében — meglepett. 'S ohajtással: hogy vajha ez intézetek hazánkban olly nélkülözhetlen 's olly jótékony működésit a nemzedékre, melegebb részvét követné. — Ha valahol szükséges a magyar nyelv terjesztése, bizonyosan Óbudán legszükségeseb. — Mi vezeti szivet szivhez, mi közli a rokon eszméket rokon keblekkel, ha nem a nyelv, 's mi idegenítette 's idegeníti el ma is a' heber hitűeket a keresztényektől, mint leginkább a nyelv; mert hogy lehet annak hinnem mint barátomnak testvéremnek, kinek gondolkodásmódját nem ismerem; nyelvént nem értém? Csak csekély gondolkodás után is átláthatja mindenki, hogy semmi viszony nem szül az emberek közt annyi ellenségeskedést, annyi rosszat, mint a nyelv különösége. Jaj azon háznak, társulatnak, országnak vagy nemzetnek, mellynek egyedei nem értik meg egymást, az békére, annyival inkább felvirágzásra, boldogságra soha sem számíthat. Elvégre meg ismerték ezt az óbudai izraeliták is. 'S hogy azon vád se nyomja őket: miként a' magyar simulna ugyan a zsidóhoz, de a' zsidó nem akar — a' magyar születésű 's köztük intézetet alapító említett ovónak nemcsak segédkezett nyujtottak kivált e' megemliténdők, u. m. Vahrman J. Politzer D. és Kohn J. L. de miután a' magyar nyelv körül magát annyira kitüntette, hogy kevés idő óta az egyetlenegy idegen ajku 37, 3—5 éves növendék, azon kívül hogy egyéb nevelési tárgyokban is bámulásig előhaladt, nemcsak érti a' magyar nyelvet, de azt az oyódában társai közt, sőt még a' vele beszélni nem tudó szülőji közt is beszéli — még jövendő biztosításáról is gondoskodtak. —

Mi haszna lehet e' most csekélynek látszó de buzzón folytatott kezdetnek jövendőre? azt megítélni a' t. olvasóra bízom, engem eléggé boldogítand azon tudat, hogy a' zsidó is ki akar fejlőzni anyag-burkából 's a' tapasztes sötétbörtönéből kibújik a' haladás világára 's meg fogja érdemlenni, hogy egykor ő is nemzet legyen. — Máskor tovább. —

Heller N.

SZEGNIA (Zengg) junius 23án. E' városból f. évi junius hó 21kéről a' zágrábi német lapnak egy ritka örömmünnepelet irnak meg, mit érdekessége miatt mi is megemlítünk. Zengg fekvése igen alkalmas tengerkereskedésre, azonban nem levén biztos kikötője, miként magyar tengerpartunkon általjában illy kikötők hiányában szenvedünk, csak lassan haladhatott töretlen pályáján. Ó felsége figyelembe vevén a' városnak 's általa az egész vidéknek ebből eredhet előnyös érdekét, mult 1846dik évi augusztus hó 7én kiadott k. rendeleténél fogvást a' nevezett városban kikötő-épitést engedélyzett; ez engedélyt a' szorgalmas polgárok használni sietvén az épités előkészületeit megtevék, úgy hogy az alapkö főnebb irt napon közörömre már le is tétethetett. Ez ünnepeletről a' nevezett lap említi: mikép az előmunkák annyira haladtak, hogy az Art nevű földnyelv mellett a' Molónál az épités megkezdethetett, junius 21kén reggeli 8 órakor az ottani megyés püspök barlabassevecci Oszegovics Imre ó mlga, ki mindenben, mi a' városjólétére hat 's érdekét elősegíti, legnagyobb készséggel vesz részt, az Arton levő Mária egyházba vonult a' papság polgári és katonai tekintélyek és számos néptömeg kíséretében, 's ott tartá a' szent áldozatot; honnan ünnepeles menetben az épités helyére szállt le ó mlga, hol is az első kő illy alkalomkor szokásos szertartásokkal általa letéttet; az üvege igtatvátván egyszersmind okirata a' megtörtént ünnepelenek, valamint rövid története a' vállalatnak; nemkülönbön 3 e-züstpéncz ó felsége mellképét ábrázoló, mellyek folyó 1847. é v b e n v e r e t t e k; ezek egy kőlap által az üregbe temetettek vízhatlanul.

E' szertartást hatalmas örömrivalgás üdvözlé a' nép ajkáról, melly ezen alapköben felvirágzandó kereskedése alapkövét tekint; a' zenészek költői képek közt ringaták egy szebb jövő titkaiban kalandozókat; 's e' merengésből a' közbe durrogó álgurohajók ébreszték az elméledőket mint egy tudatva, miként ha egyik vagy másik idegennek kedve jőne szép reményink fájáról letépni a' gyarapodás gyümölcseit, van erőnk, mellynél fogva a' bitortól határi korlátai közé szoríthatjuk. Az épen akkor ott állomásozó es. kir. hadihajó ezen álguzást a' méltóságosan hullámozó tengerről 's a' mozsarakat a' Riváról dörogteték, ezen örömnnyilatkozathoz járult a' kikötőben levő több kereskedési hajó is, mellyek öszszevéve meglepő örömjeletet varázslának a' szemlélő elé. A' keblek örömeinek ezen zajos nyilatkozata csilapultával Cernogorsecvich Ferencz éneklő kanonok 's helybeli lelkész velős alkalmi beszédet tartott a' jelenvottakhoz, mellyben röviden érintve az ünnepelet, festé különösen azon érdekét, melly a' kereskedésben minden nemzet- és népre vonatkozólag fekszik 's kü-

lönösen kedvező befolyását a jóléptett biztos kikötőknek tengeri kereskedésünkre. Majd uralkodó királyunk ó fels. kegyességét említett meg, ajánlta a szeretetet s alattvalói hű ragaszkodást a legjobb királyhoz, ki népeijóllétén folyvást törekszik. A beszéd hangos tetszés s helyesléssel fogadtatott. Ezzel az ünnepély formáserint lett ugyan fejezve, de magán-körökben és a nép közt folytatták. Az üdvölvések a kikötőkben és Riván egyre harsogtak; zene — nemzeti ének és tánc felváltva több helyen gyönyörködte a benne részesülőket s ebben örömtáncos ósz-emberek is ifjú életerővel osztoztanak; tartott pedig késő éjjel, éltetve a nevezetes személyeket s különösen az építés igazgatóival foglalkozókat.

Ezen ünnepet még emlékezetesebbé teendő megyés püspök ó mlga mintegy 50 terítvényre déli lakomát rendezett, hol a nevezetességek jelenlétén ó felsége, a fels. uralkodó ház, s más jelentékes úri egyedek egészségre, s a vállalat sikerére is poharak ürtettek; nemkülönben a helybeli polgárság, hogy e nap emlékesítésére részéről se maradjon el semmi, a kikötőn dolgozó mintegy 200 napszámoknak vig napot készítet; adván mindenkinek fejéknél 2 font sült húst, 1 1/2 font kétszersültet, és egy itcze ort; a helyben örökös hadicsapatnak fejéknél fél font marhahúst s egy itcze bort; a helybeli szegényeknek pedig s a szűkölködő munkás osztálynak kövér ebédet. Ezen intézkedések — kivált az itcze borok — természetes! hogy hatás nélkül nem maradtak, valamint ezen nevezetes napot hamar feledhetővé sem teszik.

ERDELYI ORSZÁGGYÜLÉS.

LHD. O r s z á g o s ü l é s j u n . 19 k é n . (A napirend feletti tanácskozás vége.) Miután elnök ó nmlga az urbérrel kapcsolatban felveendő tárgyak iránti határozatot kimondotta, felszólította K. D. itélőm. urat, hogy az urbéri törv. cikkek latin szerkesztését hozza fel. Mire az itélőm. néhány napi időhaladékot kívánt. Ekkor Dobokam. e. köv. előadván, hogy 16 év lefolyása alatt mennyire zaklatá törvényhatósági életünkben a kedélyeket a tisztválasztás kérdése s mennyire ohajlja a nemzet, hogy e surlódások örvényéből valaha révpartra érjen, indítványozza, hogy azon idő alatt, míg a m. itélőm. ur az urbéri t. cikkekkel elkészül, az ó flge által megerősítve leküldött tisztválasztási t. cikket vegyék a kk. és rr. tárgyalás alá. (Ez indítvány iránt egyezre nagy többség nyilváníta pártolását.) Doboka és Alsóf. főispánjai szerint e néhány nap alatt, míg különben sem lenne a kk. és rr. nek semmi teendője, alig lehetne valami érdekesbet, az egész ország kívánatával egyezőbbet cselekedni, mint a tisztválasztást tárgyalni. Udvarhelysz. e. köv. Nem tagadja a kk. és rr. azon jogát, miszerint egy nem végzett tárgy feletti tanácskozás közepett is vehetnek föl más tárgyat, mind a mellett nem hiszi, hogy a tisztválasztás tárgyalása siettetné az urbért. Tudna szóló mondani más sokkal sürgetősb, az ország közohajtásával sokkal öszhangzóbb tárgyakat, például a só, székelykatonaság dolga stb. Azonban ha a kk. és rr. többsége másképp akarja, szóló nem ellenzi, csakhogy méltóztassanak jelenleg nyilvánított elnökhöz híven a praegnans tárgyakat mindenkor hasonló módon elővenni. Egy gr. kh. elismeri, hogy az 1791: 11 t. cz. jogot ad a kk. és rr. nek a napirend meghatározására. Csak az ohajtása, hogy habár mostani cselekvésmódjok a dolgok folyamat felben is szakasztja, de meg ne változtassa. Vizakna e. köv. A kk. és rr. többsége, mint szóló a dobokai indítvány mellett nyilatkozott pártolásból tapasztalá, oly tárgynak napirendre tüzetését kívánván, mely sem a még be nem végzett urbéri szabályok közé nem illeszthető, sem azokkal rokon kapcsolatban nincs: ez által, ugyanmond, bennünk némi aggodalom kelt, miszerint ilyenmü kitüzések a kegy. kir. előterjesztvények nyomán, az urbér bevégzett tárgyalatása után, rögtön az országos tanácskozás alá veendő rendszeres bizottsági adómunkálat tárgyalását hovatovább háttérbe tasztván, e miatt adófizető küldőink, adó okozta terhelteéseinek orvoslása igen későn vagy tán soha sem fog a hongyülési törvényhozás által eszközöltetni, mely leverő kétségséget eltávolítandó, midőn egy részről honfui bizalommal bátorodik szóló a kk. és rr. pártoló kegyét felhíni, közremunkálódót az iránt: hogy az urbéri intézkedések bevégzése után rögtön az adómunkálat tárgyalatassék, más részről minden ollyszerü indítványok, kitüzések és határozatoknak, melyek e rögtön tárgyalat sehezitnék vagy épen elhalasztatnák, ezenel ünnepélyesen ellenmond és óvást tesz. Fogarasz. e. k. Hogy urbér után az adót kell rögtön tárgyalni, ez olyan dolog, mit kétségsbe hozni nem is lehet, mert a többség határozta. Egyébiránt szóló is elismeri, hogy a többségnek joga van napirendet tüzni, minélfogva a dob. indítványt nem ellenzi. Hanem azt még sem hallgatja el, hogy midőn épen most, csak egy pár perc előtt volt szó arról, hogy némely olyan tárgyak vétessenek elő, melyek az urbérrel szoros kapcsolatban állnak, s melyeket ó flge az urbérrel együtt rendel tárgyalatni, azt mondották, hogy nincs idő; most im

egy merőben külön tárgyra, a tisztválasztásra, azt mondják: van idő. Kérdés: meg lehet é előre határozni, hogy melyik tárgy kíván több időt: az é, mely a kk. és rr. által mult országgyűlésen el volt fogadva, ó flge elibe fölterjesztve s most onnan minden módosítás nélkül leküldetett, vagy pedig az, mely jelen stadiumában mindenestre úgy áll a kk. és rr. előtt, mint új tárgy. Székv. e. köv. Ha már a kk. és rr. többsége oly tárgyakat, melyek az urbérrel kapcsolatban vannak, hátra vet, méltóztassanak legalább ollyat venni tanácskozás alá, mely az egész országot kivétel nélkül érdekli; illyen az adó. Felsőf. e. köv. Ohajlja, hogy a tisztválasztás kérdése minélelőbb tisztába jöjjön; de mely tárgy felvételét szóló indítványozta, az épen nem kíván hosszas vitatkozást. Az egész ennyiből álló törvényezikk lenne: paraszt ember végrendeletet tehet. Ha tehát a többség még is a tisztujtást akarja kitüzni, ám legyen, de ne használjon olly véd-otok, mely nem áll, mintha t. i. a tisztválasztás kérdése kevesebb időt igényelne, mint a szóló által indítványba hozott törvényjavaslat. Három kh. szólott a dobokai indítvány mellett. Az ülés további idejét a feletti vita foglalta el, miszerint Krasznam. e. követe a dobokai követ által említett anarchiát olly szónak nyilvánítván, melyet ohajtott volna alkotványos teremben nem hallani, felszólította az érintett követ urat, jelelje ki a megyét, hol anarchia létezik, mert szóló törvényhatóságára nézve illy vádat valamint leg-sulyosabbnak, egy legalaptalanabbnak nyilványit. Sokan szólottak részint a dobokai követet mentőleg, részint osztozva Krasznam. nézetében, míg elnök ó nmlga azon észrevételt tevé, miszerint szavában akárki is hibázhatik s a dobokai követ ur bizonyosan nem kívánt gyanusitni, végre kitüzte a tisztválasztást. S ezzel az ülésnek vége lön.

LXIII. Országos ülés jun. 24 k é n . (Tárgy: a tisztválasztási törvényezikk.) A jegyzőkönyv felolvasása után elnök ó nmlga felszólította a kk. és rr. a napirenden levő tárgy feletti tanácskozásra. Mire közügyig. Jól tudják a kk. és rr. hogy az ugy nevezett örökvltság tárgyában Hunyad-megye követe indítványt tett; jól tudják, hogy annak ellenében Fogaraszvidék követe által egy más indítvány tétetett; valamint azt is tudják, hogy miután ezen indítvány felett folyt a vitás, tétetett egy harmadik indítvány m. K. D. itélőmester ur által; minek következtében egy szerkesztet olvastatott fel, melyet a többség el is fogadott. Azon szerkeszetre nézve szóló keblében akkor is aggodalmat tapasztalt, mely még inkább növekedett, miután B. M. urnak az utolsó ülésben tett és jegyzőkönyvbe ígatott nyilatkozatára Fogaraszvidék t. követe is, egy a határozatot magyarázó nyilatkozatot kívánt jegyzőkönyvbe ígatatni, melyben az mondatik: hogy a határozat magyarázata, annak szavaiból következik, most tehát a jegyzőkönyv olvasásakor, mind a határozatra, mind pedig Fogaraszvidék követének ez iránti nyilatkozatára nézve kénytelen szóló nézetit megfeyteni. Ugyan is a t. rr. azon határozata homályos szóló előtt, benne aggodalmat szült, mivel azon határozat által bizonytalanságba helyeztetik egyfelől a peres fél, másfelől a bíró. Szóló maga, ki a törvényhozásban részes volt, ha az illy örökvltság iránt indítandó perben bíró lenne, nem tudná, mit itéljen; valamint ha perelni akarna, sem tudná meghatározni, hogy vajjon ezen most alakult törvényjavaslat nyomán, azon vásár elrontására megállható pert indíthat é? S ha megindítja, megnyerheti é vagy nem? Mint egyes személy is szerette volna, hogy a törvény olly tiszta és nyilványos legyen, miszerint mind a bíró tudhassa, miként itéljen, mind a peres fél tudhassa, hogy annak nyomán indíthat é pert? De hivatalából folyó kötelességénél fogva kívánja nyilványítani, hogy az országban van egy bizonyos kinsze, a pura fiscalitások, melyek elidegeníthetlennék; ezen pura fiscalitásokat birják egyes családok inscriptionalis módon bizonyos évekig, vagy generatiókig; megtörténhetik, hogy a mostani birtokosok által elidegenítések tétetnek az urbéreseknek; már ha eddig sértetlenül fenálló törvényink értelmében, szólónak vagy hivatalbeli következőinek kötelessége lesz az illy elidegenített birtok visszaszerzésére törvény útján fellépni, de nem fogja tudhatni, hogy van é actoratusa, ugyan mikép indíthatja meg a pert s mikint tehet eleget kötelességének? Vagy ha a per megindul is, kérdi: a bíró fogja é tudni, hogy ezen határozat következtében a vásárt elronthatja é vagy sem? Mindezen körülmények a hozandó törvényezikk tisztába hozatalát szükségessé teszik. Emlékezik szóló országos elnök ó nmlgának a közelebbi országgyűlésen tett és az ország rendei köztetszésében részesült azon kegyes nyilatkozatára, miszerint azt ohajtaná ó nmlga, hogy az ország tereméből minden ember megnyugodva menjen ki; méltóztassanak tehát a t. rr. azon végzést megmagyarázni, miszerint meg lehessen érteni, hogy a bíró miként itéljen, és a peres fél megtudhassa, hogy indíthat é pert? Mi által szólónak is, másoknak is aggodalmok elenyészni fog s megnyugtatók következnek. Tobben vannak egy vélekedésben szólóval, hogy ezen határozat szerint egyebet nem érthetni, mint azt, hogy a vérek által azon tör-

vények erejével, melyeknél fogva egy nemes ember más nemesnek eladott jószágát visszaszerezheti, a colonosoknak eladott birtokok is szinte visszaszerezhetőek legyenek, és pedig azért, mert nincs ok, miért engedjünk nagyobb jogot az urbéreseknek, mint mennyi a birtokosoknak van egymás irányában; mind szólónak tehát, mind pedig azoknak, kik vele a határozat iránt egyértelemben vannak, bizonyosan megnyugtatósokra lenne, ha a határozat ohajtásuk szerint magyarázatnék meg, de ha ezt meg nem nyerhetik is, ha a határozatnak meggyőződésükkel ellenkező értelem tulajdonítatik is, megnyugvásuk növekedni fog; mert legalább tisztán fogják tudni, hogy a határozat mit tesz, mi lesz annak jövendője? s mit kelljen annak következtében cselekedni a peres félnek és bírónak?

Elnök. Ha a m. közügyig. ur e nyilatkozatát ovás gyanánt teszi, ellene senkinek sem lehet észrevétele; de az örökvltságot újabb javítás tárgyává tenni nem lehet. Mert történt ugyan ez országgyűlésen, hogy a kk. és rr. jegyzőkönyvhitelesítéskor lényeges változtatásokat tettek a határozatokban, és ha a m. közügyig. ur a határozat értelmezése iránti kívánatát legalább az örökvltságról szóló jegyzőkönyv felolvasásakor a közelebbi ülésben teendette, még helyén lett volna; most azonban, miután az örökvltsági határozat jegyzőkönyvileg is hitelesítve van s e napon csak azon határozatra tett egy pár észrevétel olvastatott fel, meg van kövte kezünk, hogy a tárgyat újból felmelegíthessük. Közügyig. Tehát ovásképen akarja nyilatkozatát jegyzőkönyvbe íratni. Erre elnök ó nmlga felolvasatván a tisztválasztási k. k. leiratot és t. cikket: nincs senki, ugymond, felírva, méltóztassanak hozzá szólani. (Nagy többség felállással a törvényezikk elfogadása mellett nyilatkozik.) Azonban Udvarhelyszék e. k. s utána sokan szót emelvén részint a t. cikket elfogadása ellen, részint a feliratban kifejezendő némi jogfentartás stb. elfogadása mellett, a vita jó darab időig folyt, míg a már közlöttük határozat keletkezett.

KÜLFÖLD.

PORTUGÁLIA. Valladolídi sürgönyhír szerint Concha tábornok egész egy mérföldnyire nyomult Portóig. A zendülők tétlenül a városba vonultak vissza. Jun. 22 k é n spanyol seregek szállák meg a Morvao nevü portugál végvárt, s az estremadurái főkapitány Bajadozt 24 k é n estvé 2 zászlóaljjal, egy ezred lovassággal s 8 álgyuval odahagyván, másnap reggel Elvasba nyomult. A spanyol kormány szándoka látomás szerint valamennyi portugál erősséget előlegesen elfoglalni.

A Times egy sürgönyhírt közöl Southamptonból, mely szerint a portugál polgárháboru tökéletesen be van végezve. A portóijunta jun. 30 k á n meghódolt, s a várost spanyol seregek Concha tábornok vezérlete alatt szállták meg. — A junta ezen elhatározása már előtte nap tudaték, de egyuttal az is, hogy a junta nem Saldanha marsalnak, hanem a spanyoloknak akar hódolni. A juntatagok Portót odahagyák, s a seregek készeknek mutatkoztak hódolásra, ha hátralék-zsoldjok kifizettetik. 25 s 27 k é n nyü ősz-seütközések történtek Saldanhával nevezetesb eredmény nélkül, míg ugyanaz alatt Concha tábornok a juntával alkudozott s azzal legbarátságosb lábón állott.

Lissabonban minden nyugalmas volt. Mintegy 12 ezer ember, kik a st. Julian várerősségben fogva ültek, elboesáttattak, miután előbb kinyilatkoztaták, hogy a királynó szolgálatába lépni kívánkoznak. Legtöbb tiszt becsület-szavára bocsáttatott ki a fogságból.

A kormány egy végzeményt intézett a kereskedelmi karhoz azon reményben, hogy kölcsönt kaphat a portói várnok elzálogosittatása fejében; de a pénzszükség ott igen nagy. A terméskültások sokat ígérnek. A britt hajóhad által elfoglalt zendülési hajók a kormánynak átadattak.

SPANYOLORSZÁG. Hallomás szerint a kormány a közbelső várnokokat el akarja törülni. Előbbi pénzügyminiszter Mon, mint tudva van, a bankkal szerződést kötött, minélfogva ez az év végeig az adót behajtani, s ennek fejében a kormánynak hónaponként bizonyos mennyiségü készpénzt fizetni tartozik. A mostani pénzügyminiszter, kinek szándokolt új pénzügyrendszere anyai ellenvetésre szolgáltatott okot a banknak, ezen szerződést felmondván, az adóknak külön fő beszédök általi behajtását határozá el.

A carlista tábornok Arroyo jun. 24 k é n állítólag harmincz lovassal O Castiliában mutatkozott s Montemolin grófnak hírszerint sikerült Londonban kölcsönt eszközölni ki vélt jogai foganatosítására.

Madridból, jun. 29 k é ről írják: három nap óta nem jelenik meg a királynó mint eddigelő ipa s ennek leánya Jozefa kíséretében. A királynó magányosan kocsis s lovagol, s látogatja hol a dalszínházat hol a bikaviadalokat, mástól nem, mint egy lovász s inastól környezetve. Tegnap kapott don Francisco de Paula infans utasítást családostul a kir. palota elhagyására, melyben Aranjuezből

viszszatérte óta lakott 's előleg ismét a' kis buen-retiroi palotába vonult, míg a' kérdés: vajjon Spanyolországot, vagy legalább Madridot elhagyni tartozik é, el nem döntetik. —

Ezen rendszabályokat a' miniszterek indítványára a' királynő maga és pedig, miként a' kormánylap hirdeti, az infans büntetésül hozta. Mint látszik előjáróji a' titkos politikai társaságnak, mellynek ő tagja volt a' nélkül, hogy vétkes czélok egész terjedelméről értesített volt, az infans termeiben, mellyek közvetlenül a' királynőéhez kapcsolhatók, üléseket tartanak 's alkalmat szolgáltatnak a' herczegnek mindenféle fenyegetések által a' királynőre hatni, hogy tőle egy tisztán demokrata miniszterség kinevezését kicsikarják. Ezen kalandos esemény közelebb körülményei még nem tudatvák. Annyi bizonyos azonban, hogy a' királynő minisztereinek mindent felföldözött, 's ezek az infansnak az uralkodónó köréből gyors eltávolítását sürgeték 's határozaták el.

Királygyilkos Angel de la Riva perét nagy munkássággal folytatják, kifejlését mindazáltal azon körülmény hátráltatja, hogy a' vádlott törvényszerint a' senatustól kíván itéltetni, minő nagy bökkenőül szolgál az, hogy a' senatus törvénykezési eljárását illető léteges törvény még nincs meghozva, 's erre ismét a' cortes összehívására kívántatik. A' miniszterség pedig nem akarja ezt összehívni, mert neki azon pillanatban, mellyen a' congressus összeül, buknia kell. Ennélfogva nem tudják: mily eljárást fognak ez ügyben követni. La Riva perében egy adat sem létezik, melly vétkét „napfény-világosan“ kimutatná, mikép t. i. ezt a' törvényt a' halálbüntetés kimondhatására kívánja; de bár hiányzik illető bizonyosság, van mindazáltal elegendő jel arra, hogy a' vétség elkövetett 's hogy de la Riva követte legyen el. Utólag fontos nyomozások intézettek, mellyekből kiviláglik, hogy Madridban a' francia „Alibaud boszulói“hoz hasonló titkos társulat létezik, mellynek, mint amannak, kizárólagos 's egyedüli czéja a' királygyilkolás. Midőn a' így beszélnek, a' nyomozó bíróság a' királynő azon kalapját, mellyet a' merény estéjén viselt, a' végett kívánta, hogy lássa: vajjon a' kalap csakugyan golyó által sértett é meg, a' királynő megsemmíté a' kalapot, hogy a' kérdéses tanúságra ne használathassék; ekkor azonban felföldöztek előtte, hogy la Riva gonosztette nem áll egyedül, sőt a' királynő környezetében vannak személyek, kik a' trón ellen összeesküött titkos társaságok tagjai 's illyennek állítják többi közt d. Francisco infans is. A' királynő nem akarta

ezt hinni, azonban csakhamar minisztertanácsot hivata öszsze, 's közlé vele a' hallottakat. A' miniszterek kérdezősködtek az infansnál 's ez ugyan világosan nem nyilatkozott, de megvallá hogy néhány titkos gyülekezeten maga is jelen volt. A' miniszterség erre számüzetendőnek vélte az infans, de a' királynő botrány-elkerülésül, ellenszegült é javaslatnak. Az infans vagy vigyázatlanságból vagy értelmese szük köre miatt meglátogata néhány titkos gyülekezeten, mellyek kötelekiből aztán többé nem szabadulhatott: ezen titkos társulatok minden esküszegő tagot szabály szerint halállal büntetnek. Az infans saját jelleme bonyolítja őt ezen körülményekbe, ki hasonló könnyelműséggel engedné magát királynak ugy mint republica-elnöknek kikiáltatni, szóval bármely szerephe tolatni, ha mindjárt legnevetésgebb volna is az. A' nép előbb csak becsmérle őt, és most gyűlöli. Mit fog a' miniszterség tenni? Ezt nehéz tudni vagy eltalálni, miután az semmi egyébbe nem foglalkodik mint részvény-játékkal 's öngazdagítással, habár ez által legnagyobb kár háramlik is az országra. A' miniszterség egy pártot sem képvisel, valamennyi ellene van de senki nem mutatkozik egyenes ellenségeül senki nem ohajt utóda 's örököse lenni, annyira vesztette hitelét, 's mirigyként kerültetik. — A' „Clamor publico“ szerint Salamanca 100 millió reálnyi kölcsön iránt szerződök egy angol bankárházzal. — Idősb b. Francisco de Paula (a' királynő ipa) 's leánya Jozefa jun. 30kán hagyák oda laktermeiket a' királynő palotájában, saját magokéba vonulván 's hét végén a' cestonai vagy st. sebastiani fürdőbe szándékoztak utazni. Don Francisco a' legutóbbi események fölött, miután azok oly nagy figyelmet gerjesztettek, nyilatkozványt szándékszik közrebocsátani.

Jul. 3kai bayonnei hírek szerint a' carlisták hirtelen nagy számmal jelentek meg Tarragona tartományban, mellyben majd semmi katonaság nem létezik. Pavia tábornok, ki ezen tartomány szellemét ismérte, az ujonczszedést el akarta halasztani, de a' politikai főnök Francisco Balza ál szolgálatbuzgóságából megrendelé azt. Erre a' fiatal emberek ellenszegültek, hegyek közé menekültek 's a' carlisták, kik ezen alkalmat használták, tüstint több csapatall üttök a' tartományra, megverték Schmidt ezredet Montagnán, egész Francoldig hatottak 's a' kormány valamennyi pénz és raktárait kizsákmányolták.

ANGLIA. Victoria királynő szobrát Gibson ur immár elkészítette. A' daily news következők ir felöle: „a' szobor márványból van, mintegy életnagyságu, öszerin gondolva,

mégis Canovára emlékeztetőleg. Victoria egy koszorut tart jobbjában, kis papirtekercset baljában. Arcza hasonló, de az orr kissé szegletes; a' főt tiara fűdi. A' nyak kissé magasra van emelve, 's azon mód, mellyel az alak egyensulya bal lábán nyugszik, egészen természetigaz. A' ruházat bámulatosan van rendezve, 's sok tanulmányt tanusit. Tiara, koszoru és saru világos sárga színű; a' ruházatszegély sötétkék és vörös. A' képszobor a' királynő rendeltére készült 's a' buckinghami vagy windsori palotában állítatik fel.“ — Albert herczeg mint elnöke a' szépművészetek előmozdítási bizottságának, nagy munkásságot fejt ki az új parlamentházak kidiszítésében. E' közben jóformán bizonyosnak látszik, hogy a' britt uralkodók sorából, kiknek szobraik ugyanott felállítandók, Cromwell Olivéré, mint nem törvényesé ki fog maradni. A' szabadelvű lapok előlött csipős észrevételek 's megjegyzések tesznek, mellyek nem igen közölhetők: okoskodásuk azonban a' nagy férfú kislekű kizárása ellen ezekben pontosul öszsze: Anglia a' protectornak többet köszönhet, mint akármellyik királynak, magát Erzsébetet sem véve ki.

Az Examiner egy cikke azonfelül é tételt állítja fel: az angol uralkodók öröklési sora hódító Vilmos óta majd ép annyi nem egyenes mint egyenes trónöröklésű uralkodót mutat, 's ezek közt hat vagy hét, nyilvános bitorlót, mint II. Vilmos, I. Henrik, István, János, IV. Henrik, III. Richard, VII. Henrik. Ezek a' szoborsorozatból ki nem rekesztetnek, Cromwell ellenben örvendhet, ha képszoira helyecskét talál a' korabeli híres férfúak közt!

Azon körülmény, hogy b. Rothschild neve a' city követjelöltei sorában áll, a' közfigyelmet természetesen azon állásra fordítja, mellyben a' londoni izraelita község tagai állanak, hogy a' parlamentben ülést nyerjenek. A' kérdés jelenlegi törvényes állásában világos, hogy erre nem képesek. Azonban egyszersmind majd megfoghatatlan, hogy ezen állapot tovább is fennmaradjon. Mi sem akadályoztathatja London választóit, hogy Rothschildet képviselőjükül megválasszák 's ezen tényök bizonyára le fogja rontani a' sorompókat, mellyek parlamentbe lépését gátolják. A' kormány bizonytalán buzdón ragadandja meg ez alkalmat — így szól a' M. Chronicle — megszüntetésül egy méltatlan különböztetésnek, melly az izraelita polgárokat az alsóházi üléstől visszatartja, miután más nyilvános hivatalokban becsülettel működnek. Magok a' püspökök sem fogják tán kegyöket ez indítványtól elvonni, midőn az egy az egyházhoz annyira hű férfútól, mint lord John Russel származik.

57ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1847.

Gőzösök járása 1847. július 1jétől kezdve:

Pestről Győrbe) naponként indulási idő reggeli 5 óra.
Pozsonyba)

Bécsbe naponként; indulási idő a' páratlan számú napokon t. i. július 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31kén — reggeli 5 óra.
Páros számú napokon pedig, mint július 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30án, indulás órája: déli 12 óra.

„ **Zimonyba** mindennap, esütörtököt kivéve, és pedig: hétfőn és pénteken Tittelnek lemenet-és Eszéknek felmenet-utoni érintésével.

„ „ kedden és szombaton Eszéknek lemenet- és Tittelnek felmenet-utoni érintésével.

„ **Drenkovára** szerdán és szombaton.

Az aldunai gőzösök indulási ideje reggeli 5 óra.
Öszszeköttetési járások Konstantinápoly- és Odeszszával:
Vasárnap, július 4kén és 18kán az oláhországi részen Konstantinápoly- és Odeszszával.
Vasárnap, július 11kén és 25kén a' török részen Konstantinápoly és Odeszszával.

Nagyon kéretik az uti-podgyásznak a' reggel induló hajókra legfeljebb esti 8 óráig indulási nap előtt a' hivatalban feladatása, a' délben indulókra nézve pedig legfeljebb déli 11 óráig, minthogy a' déli 11 óra után és illetőleg reggel a' hajók elindulásuk előtt hozatottak, csak a' következő gőzössel szállíttatnak le, a' hajókra egyenes felhozás pedig épen azok indulása előtt nem engedtetetik meg.

Pesten, július 1jén 1847. **Gőzhajósági hivatal. 5—9**

Árosökkentési hirdetés.
Folyó évi július 31kén délutáni 3 órakor a' magy. királyi tudomány egyetem orvoskari épületében hatvani utcában tartandó árosökkentés útján, említett egyetem kórházi számára megkivántató vászon és gyapotszövet (Barchet) szolgáltatása arra fog bizatni, ki annak legjobb minőségbeni kiszolgáltatását legjuányosabban magára vállalandja.
Kivántatik pedig 981 $\frac{1}{2}$ rőf fejtér, $\frac{9}{16}$ rész rőtös szélességű házi vászon; — 33 rőtéknyomatu és 1 rőtészességű vászon; — 19 $\frac{1}{2}$ fehér $\frac{5}{16}$ rész rőt szélességű Barchet, és 271 rőt szalmazsákokra való 's 1 rőt szélességű vastag vászon. Mellyről az illetők olly hozzáadással értesítettnek, hogy 60 pftnyi bánatpénzel ellátva, az említett vásznakból mustákat is magokkal hozni ne terheltessenek. Kelt Pesten július 12én 1847. Szoblahói Pálma Elek egyet. jegyző. 1—3

L ó - á r v e r é s.

Főmélt. Eszterházy Pál hg ur ménesi kormánya által közhírré tétetik, hogy Ozorán ns Tolnamegyében Fehérvártól 4 órányira létező méneséből tiszta telivér kanczáiból, akár esikóval, akár a' nélkül, ugy fedező telivér esődőreibeől következendő darabok leendnek a' többet igérőnek eladandók f. 1847. augusztus 20án (huszadikán) délelőtti 10 órakor kezdendő árverésen, u. m.

Kanczák.	sz. 1. Champion arny pej angol nevelésű, telivér mén 15 éves (lásd a' méneskönyv 506. l.)	sz. 2. Eric (Jung Emilius) szinte angol telivér mén, 14 éves.
	sz. 3. Prince Revenge v. Trapraul (lásd méneskönyv 423 sz.) 6 éves, bennevelt ang. telivér mén, pej (lásd cont. méneskönyv 463.)	sz. 1. Chateaux margau (l. cont. méneskönyv 433 l.) fedezte Trevill.
	sz. 2. Turbillon " " 443 l.) " Herkules.	sz. 2. Lady Jane " " 447 l.) " Gambai.
	sz. 3. Lady Jane " " 447 l.) " Gambai.	sz. 3. Nigel " " 459 l.) " Magnet.
	sz. 4. Nigel " " 459 l.) " Magnet.	sz. 4. St. Patrik " " 466 l.) " Gambai.
	sz. 5. St. Patrik " " 466 l.) " Gambai.	sz. 5. Langrado " " 467 l.) " Gambai.
	sz. 6. Langrado " " 467 l.) " Gambai.	sz. 6. Union " " 473 l.) " Trevill et Gambai.
	sz. 7. Union " " 473 l.) " Trevill et Gambai.	sz. 7. Wollfton " " 474 l.) " Herkules.
	sz. 8. Wollfton " " 474 l.) " Herkules.	sz. 8. Woful " " 475 l.) " Trevill.
	sz. 9. Woful " " 475 l.) " Trevill.	sz. 9. Priam " " 500 l.) " Gambai.
	sz. 10. Priam " " 500 l.) " Gambai.	sz. 10. Veldon " " 504 l.) " Gambai et Herkules.
	sz. 11. Veldon " " 504 l.) " Gambai et Herkules.	sz. 11. Jung Wollfton Champion után, a' méneskönyvből kimaradt, fedezte Herkules.
	sz. 12. Jung Wollfton Champion után, a' méneskönyvből kimaradt, fedezte Herkules.	sz. 12. Grambi (l. cont. méneskönyv 507. l., valamint 488.) fedezte Gambai.
	sz. 13. Grambi (l. cont. méneskönyv 507. l., valamint 488.) fedezte Gambai.	sz. 14. Angela, Langoi után (l. cont. könyv 507. et 499 l.) fedezte Herkules.

Ezen telivérek után akár szabad alku, akár árverés útján több ló fog eladásra készen állni, úgy fedező ménék, mint kanczák is. — További tudósítás végett ozorai ménesmester, Dvelli Róbert ur bérmentesen megkereshető.
Ozorán, június 25kén 1847. 1—3

Hirdetvény.

A' mármarosi k. kamarai igazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik: hogy folyó e. augusztus 1tdik (tizenedyedik) napján a' Rahói k. erdő és számtartói hivatalnál másodizben tartandó nyilvános árverés útján titkos ajánlatok elfogadása mellett ujjolag 1847d. november 1étől 3 esztendőre bérbé fognak adatni:
a) Boesko-rahói vendégfogadó és a' contractióknál Krasznaplesán, Berlebason, Ivancezen és Bilinben tartandó koresmák.
b) Akna-rahói vendégfogadó a' koresmáltatási joggal Vócsiban Bogdányban és Luhiban, Bérteni kivánók szükséges bánatpénzel és elfogadható kötbérral valamint erkölcsiségéről és eddigi életmódjáról szóló bizonyítványokkal ellátva a' kijelölt napra és helyre meghivatnak. A' szerződési feltételek a' mármarosi kir. kamr. igazgatóságnál és a' rahói erdő és számtartó tisztsegnél megtekinthetők. 1—3

Dunavizállás: Budán, július 10én 12° 0° az 0 fölött.